

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem Mgr. Zdeňkem Macháčkem ve věci

žalobce:

██████████
trvale bytem ██████████
zastoupen advokátem JUDr. Martinem Köhlerem
sídlem Vysoká 149/4, Liberec

proti

žalovanému:

Krajský úřad Libereckého kraje
sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2022, č. j. OSH 288/22-2/67.1/22111/NL
KULK 90027/2022

takto:

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 8. 12. 2022, č. j. OSH 288/22-2/67.1/22111/NL KULK 90027/2022, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Martina Köhlera.**

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Jablonec nad Nisou, odboru správního, ze dne 1. 2. 2022, sp. zn. 851/2021/SPR/OPŘ/Tá/389-Dpř, č. j. 10201/2022. Tímto prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně shledal žalobce vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 6. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se z nedbalosti dopustil porušením § 71a odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“), tak, že dne 17. 3. 2021, minimálně v čase 9.00 hodin, v Jablonci nad Nisou, v ulici V Luzích, řídil motorové vozidlo tovární značky SEAT IBIZA, registrační značky [REDAKCE] ačkoliv mu bylo řidičské oprávnění pozastaveno exekučním příkazem podle exekučního řádu.
2. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobci podle § 125c odst. 5 písm. d) zákona o silničním provozu ve spojení s § 35 písm. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), uložena pokuta ve výši 5 000 Kč, podle § 125c odst. 6 písm. b) zákona o silničním provozu ve spojení s § 35 písm. c) a § 47 zákona o odpovědnosti za přestupky byl žalobci dále uložen správní trest zákazu činností spočívající v zákazu řízení motorových vozidel po dobu 6 měsíců a podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Z předloženého spisového materiálu vyplynulo, že policií ČR byl správnímu orgánu I. stupně dne 19. 3. 2021 oznámen shora popsáný přestupek žalobce. Správní orgán I. stupně měl k dispozici zejména úřední záznam policie s popisem okolností přestupkového jednání, úřední záznam a potvrzení o zadržení řidičského průkazu, a výpis z evidenční karty žalobce, z něž plyne, že žalobce měl ke dni pořízení výpisu, tj. 26. 3. 2021, pozastaveno řidičské oprávnění, a to již od 3. 7. 2019 v důsledku exekuce.
4. Správní orgán I. stupně po předání věci ze strany policie vydal příkaz ze dne 6. 5. 2021, proti němuž podal žalobce odpor. První rozhodnutí, jímž byl žalobce shledán vinným popsáným přestupkem vydal správní orgán I. stupně dne 14. 7. 2021, toto rozhodnutí však bylo k odvolání žalobce zrušeno žalovaným. Po provedeném ústním jednání rozhodl správní orgán I. stupně znovu o vině žalobce, a to shora popsáným rozhodnutím ze dne 1. 2. 2022. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 1. 3. 2022 blanketní odvolání, v jehož rámci požádal o stanovení lhůty k dodatečnému odůvodnění odvolání. Správní orgán I. stupně žalobci zaslal výzvu k odstranění nedostatků odvolání ze dne 7. 3. 2022 na žalobcem udávanou doručovací adresu POSTE RESTANTE, [REDAKCE] kam se žalobci v předchozím průběhu řízení dařilo zásilky doručovat, když si je zde žalobce osobně přebíral. Zásilku s výzvou k odstranění vad odvolání však žalobce nepřebíral. Ta se proto vrátila zpět správnímu orgánu s poznámkou, že nebyla vyzvednuta, do schránky ji vhodit nelze, adresát má zřízen odnos, zásilka byla uložena a připravena k vyzvednutí od 15. 3. 2022 a adresátu byla zanechána výzva k vyzvednutí s poučením o důsledcích nevyzvednutí zásilky.
5. Dne 8. 12. 2022 vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí. Jím na podkladě blanketního odvolání přezkoumal rozhodnutí správního orgánu I. stupně a ztotožnil se jak s jeho závěry o vině žalobce přestupkem spočívajícím v řízení motorového vozidla přes pozastavení řidičského oprávnění, tak s druhem a výší uloženého trestu.

II. Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Modráčková.

6. Žalobce ve včasné žalobě namítal, že žalovaný rozhodl o odvolání, které nemělo náležitosti dle správního řádu, aniž by byla žalobci řádně doručena výzva k odstranění vad odvolání. Výzva k odstranění vad odvolání byla žalobci doručována pouze jednou na adresu POSTE RESTANTE, [REDACTED]. Po jejím neúspěšném doručení a vrácení zpět nebylo přistoupeno k dalšímu pokusu o doručení. S odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu žalobce uvedl, že při doručování na adresu poste restante nemohly být naplněny zákonné předpoklady pro doručení fikcí. Služba „odnos“ nemůže ovlivnit vložení zásilky do schránky žalobce za situace, kdy žalobce žádnou schránku nemá. V další části žaloby žalobce uváděl, že v době řízení vozidla jednal v situaci krajní nouze, když si jel do lékárny pro léky, které ni nemohl opatřit jinak.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.
8. Žalobce na vyjádření žalovaného reagoval konstatováním, že žalovaný ve vyjádření vůbec nezohlednil fakt, že žalobci byla v důsledku nesprávného doručování odepřena možnost doplnit odůvodnění svého odvolání. Žalovaný se mohl k argumentaci žalobce relevantně vyjádřit po podání žaloby, což neučinil.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních námitek dle § 75 odst. 2 s. ř. s., kterými je soud v duchu dispoziční zásady vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
10. Podle § 4 odst. 2 správního řádu, *správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.*
11. Podle § 37 odst. 2 téhož zákona, *z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 4. ... Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.*
12. Podle odst. 3 téhož ustanovení, *nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.*
13. Podle § 82 odst. 2 správního řádu, *odvolání musí mít náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.*
14. Podle § 23 odst. 1 až 5 správního řádu, *nebyl-li v případě doručování podle § 20 adresát zastížen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se uloží. Nebyla-li v případě doručování podle § 21 zastížena žádná osoba, které by bylo možno písemnost doručit, a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 21, písemnost se uloží. Písemnost se uloží a) u správního orgánu, který ji vyhotovil, nebo b) u obecního úřadu nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb, pokud se doručuje jejich*

prostřednictvím. Adresát se vyzve vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a neryloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil. Zároveň s oznámením podle odstavce 4 se adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo nebo o možnosti postupu podle § 24 odst. 2. Toto poučení musí obsahovat i označení správního orgánu, který písemnost odesílá, a jeho adresu.

15. Podle § 24 odst. 1 správního řádu, *jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.*
16. Nejprve je třeba zodpovědět otázku, zda by případná absence výzvy k odstranění vad odvolání představovala podstatné porušení procesních předpisů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Touto otázkou se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. Ve svém rozsudku ze dne 4. 1. 2011, č. j. 2 As 99/2010-67 uvedl, že „*nemá-li odvolání některou z náležitostí vyplývajících z § 37 odst. 2 a z § 82 odst. 2 správního řádu, je správní orgán povinen postupovat podle § 37 odst. 3 správního řádu tak, že pomůže odvolateli nedostatky odstranit nebo jej k jejich odstranění vyzve a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Teprve pokud by k odstranění vad podání ve lhůtě stanovené správním orgánem podle § 37 odst. 3 správního řádu nedošlo, může být přistoupeno k rozhodnutí o odvolání i bez znalosti důvodů podání odvolání či konkrétních námitek*“ (srov. rovněž rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 As 271/2014-43, ze dne 19. 12. 2016, č. j. 7 As 157/2016-28, či ze dne 4. 11. 2011, č. j. 2 As 99/2010-67). V rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 7 As 40/2018-33, Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „*Pokud pak správní orgán nepostupuje dle výše citované judikatury a neučiní kroky pro odstranění vad odvolání dle § 37 odst. 3 správního řádu, jedná se o vadu řízení dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., podle kterého soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“
17. Krajský soud nemá důvod se od citované judikatury odchylovat, proto konstatuje, že případná absence výzvy k odstranění vad odvolání, které nemá předepsané náležitosti představuje vadu řízení s možným vlivem na zákonnost posléze vydaného rozhodnutí. Tentýž závěr musí platit v případě, kdy se výzva sice ve správním spise objevila, nebyla však řádně doručena odvolateli, v důsledku čehož nebyl naplněn smysl a účel výše citovaných ustanovení správního řádu. Zbývá tedy posoudit, zda byla v daném případě výzva k odstranění vad odvolání žalobci zákonným způsobem doručena. Soud dospěl k závěru, že nikoli.
18. Specifikem věci je, že výzva k odstranění vad odvolání byla žalobci doručována na jím v řízení uváděnou a zjevně také k přebírání písemností skutečně využívanou adresu pošty – poste restante. Jak již soud uvedl, zásilka s výzvou nebyla na cílové poště nikým převzata, pouze zde v době od 15. 3. 2022 do 28. 3. 2022 marně čekala na vyzvednutí adresátem, načež byla vrácena odesílateli. Další pokus o doručení žalobci na jakoukoli adresu učiněn nebyl a vrácená zásilka je doposud součástí správního spisu. Je proto zřejmé, že má-li být tato zásilka považována za doručenou, muselo se jednat o doručení tzv. fikcí, tedy způsobem, kdy se zásilka při naplnění zákonem stanovených podmínek považuje za doručenou, přestože s ní adresát nemusí být (a v okamžiku fiktivního doručení skutečně zpravidla není) seznámen.
19. Pokud jde o doručování na adresu pošty – poste restante – s využitím fikce doručení, nebyla tato otázka ze strany soudů a napříč různými procesními předpisy v minulosti řešena jednotně. Žalobce v žalobě nepřiznaně kopíruje část stanoviska veřejné ochránkyně práv ze dne 21. 7. 2016, sp. zn. 6779/2015/VOP/ZŠ, jehož prostřednictvím upozorňuje na judikatorní linii Nejvyššího správního soudu, dle níž je při doručování na adresu pošty vyloučeno užití fikce dle § 24 správního řádu. Tato linie je reprezentována především rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2011, č. j.

5 As 87/2011-53, ale i jeho dalším rozsudkem ze dne 8. 12. 2017, č. j. 2 As 262/2017-25. Žalobce již nehovoří o tom, že předmětné stanovisko veřejné ochránkyně práv současně upozorňuje na druhou judikatorní větev vytvořenou při Nejvyšším správním soudu, byť veřejná ochránkyně práv se s ní neztotožňuje a zastává stanovisko, že doručování na poste restante vylučuje využití fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu.

20. Zmíněná druhá větev je reprezentována usneseními Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2013, č. j. 9 Aps 7/2013-13, ze dne 10. 10. 2013, č. j. 9 As 102/2013-17, či ze dne 25. 4. 2013, č. j. 4 As 63/2013-9. Tato rozhodnutí připouští nastoupení fikce doručení při doručování na adresu pošty po desetidenním uložení zásilky na poště. Pro přehlednost je namísto zmínit, že posledně uvedená usnesení se všechna zabývala doručováním v procesním režimu zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.), dle jehož ustanovení se obdobně postupuje také při doručování v soudním řízení správním (§ 42 odst. 5 s. ř. s.).
21. Ohledně doručování fikcí na adresu pošty v civilním řízení soudním, které zdejší soud nepouští ze zřetele, neboť přes dílčí odlišnosti principiálně nestojí na odlišných základech ve srovnání s úpravou správního řádu, je vhodné zmínit alespoň usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 4731/2009, kde Nejvyšší soud uvedl: „...Náhradní doručení je pak právní fikcí, která je podmíněna vyvratitelnou domněnkou, že se adresát v místě doručení zdržuje. Je-li jako místo doručení označena pošta, je zřejmé, že písemnost nemůže být adresátovi doručována předepsaným způsobem. Proto je i vyloučeno spojovat s doručením písemnosti na adresu poste restante fikci doručení.“
22. Konečně je tu i judikatura Ústavního soudu, na niž upozornil také žalobce. Ústavní soud v usnesení ze dne 22. 8. 2011, sp. zn. I. ÚS 2169/11, přijal posledně uvedený závěr Nejvyššího soudu, když (ve vztahu k civilnímu procesu) uvedl: „Je tedy zřejmé, že stěžovateli na jedné straně nic nebrání v tom, aby si zvolil ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel jako doručovací adresu Poste restante Č. B. s uvedením svého jména a příjmení (ostatně např. usnesení Okresního soudu v Prachaticích ze dne 7. 2. 2011, č. j. 9 C 253/2009-87, bylo stěžovateli dne 24. 2. 2011, kdy si je podle doručenky převzal, takto doručeno), na druhé straně však musí být stěžovatel srozuměn s tím, že pokud si na adrese Poste restante, Č. B. - kterou soud nepovažuje za adresu pro doručování ve smyslu § 46b o. s. ř., o čemž stěžovatele již dříve několikrát poučil - doručovanou zásilku nepřevzme, bude přistoupeno k jejímu opětovnému doručení na adresu místa trvalého pobytu, aby došlo k jejímu řádnému doručení dle § 49 respektive § 50 o. s. ř. Tento závěr vyplývá i z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 4731/2009, ve kterém se konstatuje, že náhradní doručení je spojeno s právní fikcí, která je podmíněna vyvratitelnou domněnkou, že se adresát v místě doručení zdržuje. Je-li jako místo doručení označena pošta, je zřejmé, že písemnost nemůže být adresátovi doručována předepsaným způsobem. Proto je i vyloučeno spojovat s doručením písemnosti na adresu poste restante fikci doručení.“ Shodně se pak Ústavní soud vyslovil v nepřilíš vzdálené době, totiž v usnesení ze dne 7. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 205/19, či dříve v usnesení ze dne 19. 1. 2017, sp. zn. IV. ÚS 2089/16.
23. Ve všech uvedených případech rozhodování Ústavního soudu se jednalo o usnesení senátů Ústavního soudu. Za určitý exces z konzistentní senátní judikatury Ústavního soudu lze považovat usnesení jediného soudce zpravodaje o odmítnutí ústavní stížnosti ze dne 7. 10. 2020, sp. zn. III. ÚS 2344/20, které je svým přístupem bez bližšího vysvětlení návratem k popsané druhé větvi judikatury Nejvyššího správního soudu, ačkoli doručování se zde týkalo řízení před Ústavním soudem, kde se však dle § 63 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, doručuje dle ustanovení o. s. ř.
24. Výše soud nastínil, jak bylo doposud přístupováno k možnosti nastoupení fikce doručení při doručování na adresu pošty soudní judikaturou. V nyní projednávané věci bylo doručováno dle úpravy § 19 a násl. správního řádu. Aby mohlo při zde využitím doručování dle správního řádu dojít k fikci doručení, musí být splněny podmínky § 23 a § 24 odst. 1 správního řádu. Z jejich

naplnění nelze dle přesvědčení soudu slevit, neboť fikce doručení je sama o sobě natolik významným institutem, jenž na jedné straně usnadňuje doručování orgánům veřejné moci, na druhé straně může jeho využití vyvolat zásadní dopad do práv a povinností subjektů práva. Písemnost, která v daném případě nebyla dle § 20 správního řádu komukoli předána, ani nebyla vhozena do schránky, což bylo z povahy doručování na adresu pošty vyloučeno, tedy musela být především uložena. Současně bylo třeba do schránky adresáta nebo na jiné vhodné místo (např. P. O. BOX – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2011, č. j. 8 As 16/2011-83) vložit výzvu a poučení dle § 23 odst. 4 a 5 správního řádu.

25. To se však v daném případě ani nemohlo stát, když cílovým místem zásilky byla přímo budova pošty a zásilka ani nebyla označena konkrétní adresou žalobce, jak je to typické při doručování na standardní adresu účastníka řízení. Zdejší soud se proto v náhledu na řešenou věc přiklání k východiskům uvedené převažující judikatury Ústavního soudu, k popsánému závěru veřejné ochránčyně práv, jakož i k závěrům judikatury Nejvyššího správního soudu hovořícím o tom, že doručování fikcí na adresu poste restante je vyloučeno. Tento závěr, který byl velmi zřetelně vysloven Nejvyšším soudem i Ústavním soudem pro účely doručování dle o. s. ř. je namísto zachovat také v případě doručování dle správního řádu, neboť obecná východiska využití institutu fikce doručení jsou platná i ve správním řízení. Starší judikatura Nejvyššího správního soudu připouštějící doručování fikcí na adresu pošty (při doručování dle ustanovení o. s. ř.) byla překonána novější převažující judikaturou Ústavního soudu, který takový postup zapovídá a považuje za ústavně konformní, pokud není-li úspěšně doručeno na účastníkem zvolenou adresu pošty, doručuje se písemnost opětovně na adresu trvalého pobytu účastníka (pakliže neexistuje jiná zákonem preferovaná možnost jako je doručení do datové schránky). Takový postup je uplatnitelný také ve správním řízení, když i dle § 20 odst. 1 správního řádu je adresa trvalého pobytu fyzické osoby jakousi základní adresou, kam, pokud není jiná zákonem předvídaná možnost, se písemnosti doručují, a to třeba i fikcí.
26. Tímto způsobem mělo být postupováno také v nynějším správním řízení, když vrácenou zásilku nebylo možno považovat za doručenu jen proto, že deset dnů ležela na poště. Pokud bylo na obálce vyznačeno, že adresátu byla zanechána výzva a poučení, přičemž příslušná část obálky byla dokonce skutečně odtržena, je takový údaj rozporný s povahou doručování na adresu pošty. Je to adresát, kdo si v takovém případě musí sám bez výzvy, již mu není kam vhodit, přijít pro zásilku na poštu. To pošta na obálce vyjádřila poznámkou o odnosu. Vyznačené údaje však z uvedených důvodů působí rozporuplně, čímž se tento případ blíží věci řešené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 8. 12. 2011, č. j. 5 As 87/2011-53. Soud opakuje, že výzvu a poučení nebylo v daném případě kam umístit, když adresa žalobce na zásilce nebyla vůbec uvedena. Nastoupení fikce v důsledku uložení je však spjata s tím, že adresát má možnost se alespoň prostřednictvím jemu doručené výzvy a příslušného poučení dozvědět, že je mu doručována zásilka, a jaké následky jsou spojeny s jejím nevyzvednutím.
27. Případná otázka, zda má být takto (benevolentně) postupováno i v případě, kdy si účastník adresu poste restante sám zvolil, a tím spíše by měl dbát, aby zásilku nepromeškal, je zodpovězena odkazovanou judikaturou Ústavního soudu. Pokud je doručováno na adresu pošty, děje se tak vždy v důsledku toho, že účastník svým aktivním krokem takovou adresu označil, ať již podáním v konkrétním řízení, popř. ji nechal zanést do informačního systému evidence obyvatel. Přesto Ústavní soud fikci při doručování na adresu pošty ve shodě s civilní judikaturou vyloučil. Takového závěru se zdejší soud v projednávané věci přidržel.
28. Zbývá dodat, že v judikatuře Nejvyššího správního soudu se objevil také náznak, že při doručování na adresu pošty je fikce vyloučena v případě písemností doručovaných do vlastních rukou, zatímco u jiných typů písemností by snad bylo možno fikci připustit (srov. shora označený rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2017, č. j. 2 As 262/2017-25). Nejvyšší správní soud to však zmínil na okraj a bez podrobnějšího rozboru, neboť to pro posouzení jím řešené věci nebylo podstatné. Krajský soud k tomu uvádí, že dle jeho přesvědčení není povaha zásilky do vlastních rukou či nikoli do vlastních rukou pro otázku přípustnosti fikce doručení podstatná. V daném případě nebyla zásilka označena poznámkou, že písemnost musí být vydána výhradně do rukou adresáta. Jednalo se ostatně o výzvu k odstranění vad odvolání, kterou dle § 19 odst. 5 správního řádu není třeba doručovat do vlastních rukou. Tato skutečnost však nemá dopad na uvedené závěry. Shodně platí, že nebyla nikomu vydána ani vhozena do schránky, k jejímu doručení bez využití fikce tedy nedošlo. Aby mohla být doručena fikcí, muselo by dojít k naplnění podmínek § 23 a § 24 správního řádu, kterážto úprava je shodná pro písemnosti určené do vlastních rukou i nikoli do vlastních rukou. Výzva a poučení se musely dostat do sféry adresáta i v případě zásilky neurčené výhradně do vlastních rukou. Případný náhled, že zásilka nikoli do vlastních rukou je doručena tím, že bez dalšího leží deset dnů na poště, nemá oporu v zákoně. Skutečnost, že žalobce na poště nebydlí, je zjevná a shodná pro oba typy písemností.

29. Také závěr zdejšího soudu ohledně písemností neurčených nutně do vlastních rukou adresáta je podpořen uvedenou senátní judikaturou Ústavního soudu, která své závěry učiněné pro doručování v civilním soudním řízení vztahuje jak k doručování dle § 49 o. s. ř., tedy do vlastních rukou, tak dle § 50 o. s. ř., tedy doručování jiných písemností (nikoli do vlastních rukou). Nutnost striktního dodržení podmínek k nastoupení fikce doručení totiž zůstává v obou případech stejná. Správní řádu nadto upravuje uložení písemnosti a nastoupení fikce doručení v § 23 a § 24 odst. 1 pro oba typy písemností stejně.
30. Z uvedených důvodů soud uzavírá, že žalobci v daném případě nebyla řádně doručena výzva k odstranění vad jím podaného odvolání. Jedná se o vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Protože žalobci nebyla zákonem předvídaným způsobem dána příležitost doplnit odvolání, a tedy uplatnit odvolací námítky, považuje soud za předčasné věnovat se bližšímu vypořádání zbylé části žaloby. V dalším řízení bude třeba žalobce znovu vyzvat k odstranění vad odvolání, a teprve následně po eventuálním doplnění odvolání se s odvolací argumentací vypořádat v novém rozhodnutí žalovaného. Lze dodat, že žalobce si ve správním řízení na jím uvedené adrese poste restante písemnosti aktivně přebíral a výzva k odstranění vad odvolání mu byla na poštu dodána právě v době, o níž správnímu orgánu avizoval, že nebude přítomen. Pokud žalobce neuvede jinak, je namístě mu na tuto doručovací adresu nadále písemnosti doručovat. Jestliže však žalobce písemnost nepřevezme (nepodepíše doručenkou), pak, není-li jiná zákonem předvídaná možnost doručení, lze mu písemnost doručit zasláním na adresu trvalého pobytu v souladu s označenou judikaturou Ústavního soudu.

V. Závěr a náklady řízení

31. Vzhledem k tomu, že soud shledal žalobu důvodnou, zrušil postupem podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení, a to bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
32. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
33. V souzeném případě byl žalobce úspěšný, proto mu soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Ty byly tvořeny odměnou právního zástupce za 2 úkony právní služby ve výši 6 200 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst.

1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení + písemné podání ve věci samé; strohou reakcí na stručné vyjádření žalovaného soud za samostatný úkon právní služby nepovažuje)], náhradou hotových výdajů ve výši 600 Kč (2 paušály po 300 Kč za 2 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu) a 21% DPH z odměny a náhrady advokáta ve výši 1 428 Kč. Od úhrady soudního poplatku byl žalobce osvobozen. Náhrada nákladů řízení tak celkem činí 8 228 Kč. Soud uložil žalovanému, aby náklady řízení uhradil žalobci k rukám jeho právního zástupce v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 1. listopadu 2023

Mgr. Zdeněk Macháček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Modráčková.